

TÜİK milli gelir hesaplama yöntemini değiştirdi.

TÜİK, GSYH'nin hesaplanma yönteminde Ulusal Hesaplar Sistemi'ne (SNA-2008) ve Avrupa Hesaplar Sistemi'ne (ESA-2010) uyumlu olarak revizyon gerçekleştirmiştir. Bu çerçevede, daha önce sabit fiyatlarla açıklanan büyüme rakamları artık zincirlenmiş hacim endeksi (2009=100 bazlı) yöntemine göre hesaplanmaya başlanmıştır. Söz konusu yöntem değişikliği ile birlikte, daha önce cari harcama olarak tanımlanan "AR-GE" ve "Askeri Silah Sistemleri" harcamaları yatırım harcaması olarak sınıflandırılmış, sigortacılık sektöründe hasar primlerinin eklenmesi ve kayıt dışılık hesabında işgücü girdi yaklaşımının geliştirilmesi gibi değişiklikler yapılmıştır. Yeni yöntem ile birlikte yıllık ve çeyreklik GSYH verileri ayrı ayrı açıklanmaya başlanmış olup, geçmiş dönem büyüme rakamlarında da değişiklikler yapılmıştır.

Yıllık GSYH Verilerinin Karşılaştırması

	Büyüme (%)		Kişi Başına GSYH (USD)	
	Eski Yöntem	Yeni Yöntem*	Eski Yöntem	Yeni Yöntem
2009	-4,8	-4,7	8.561	8.980
2010	9,2	8,5	10.003	10.560
2011	8,8	11,1	10.428	11.205
2012	2,1	4,8	10.459	11.588
2013	4,2	8,5	10.822	12.480
2014	3,0	5,2	10.395	12.112
2015	4,0	6,1	9.257	11.014

(*) Üretim yöntemine göre yıllık % değişim.

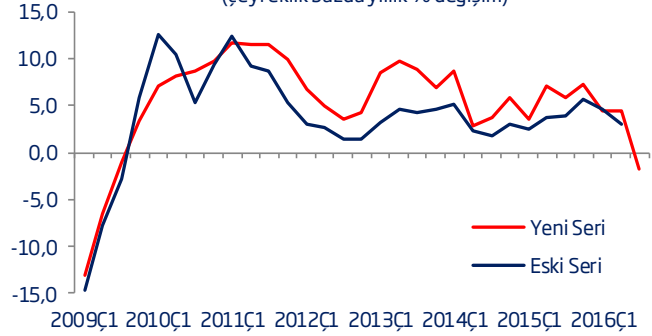
Eski yöntemle göre son 4 yıldır %2,1-4,2 bandında gerçekleşen Türkiye'nin yıllık büyüme oranı yeni hesaplama yöntemiyle % 4,8-8,5 aralığına çıkmıştır. Revizyon sonrasında cari fiyatlar ile GSYH 2015 yılında 2,3 trilyon TL seviyesine ulaşmıştır. 2015 yılı için daha önce 720 milyar USD olarak açıklanan USD bazında GSYH büyüklüğü de 861 milyar USD'ye yükselmiştir. Böylece, 2015 yılında 9.257 USD olarak açıklanan kişi başı GSYH 11.014 USD olmuştur. Çeyreklik verilerde yapılan revizyonlar sonucunda da 2016 yılının ilk çeyrek büyümesi % 4,7'den %4,5'e inerken, ikinci çeyrek büyümesi %3,1'den % 4,5'e yükselmiştir.

Yılın üçüncü çeyreğinde Türkiye ekonomisi %1,8 oranında daraldı.

Zincirlenmiş hacim endeksi yöntemi ile hesaplanan verilere göre Türkiye'de GSYH yılın üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %1,8 oranında küçülmüştür. Böylece son 27 çeyrektir büyüme kaydeden Türkiye ekonomisi ilk defa daralmıştır. Yılın ilk dokuz ayı itibarıyla ise Türkiye ekonomisi yıllık bazda %2,2 oranında büyüme kaydetmiştir.

GSYH Büyümesi

(çeyreklik bazda yıllık % değişim)

Yılın üçüncü çeyreğinde hanehalkı tüketim harcamaları bir önceki yılın aynı dönemine göre azalırken, kamunun tüketim harcamalarına hız verdiği görülmektedir. Yatırımlar ise bu dönemde düşüş kaydetmiştir.

Üçüncü çeyrekte yalnızca inşaat sektörü büyüdü.

Üretim yöntemiyle oluşturulan GSYH verilerine göre 2016 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre ana sektörler arasında sadece inşaatта reel artış kaydedilmiştir. 2016 yılının ilk iki çeyreğinde olumlu bir performans sergileyen inşaat sektörü üçüncü çeyrekte de reel olarak %1,4 oranında büyüme sergilemiştir.

Geçtiğimiz yılın üçüncü çeyreğinde büyümeye önemli ölçüde katkı sağlayan tarım sektörü ise bu yılın aynı döneminde baz etkisine de bağlı olarak %7,7 oranında daralmıştır. Öncü göstergelerin zayıf bir görünüme işaret ettiği bu dönemde sanayi ve hizmet sektörleri bir önceki yılın aynı dönemine göre sırasıyla %1,4 ve %8,4 küçülmüştür. Hizmet sektörünün cari fiyatlarla GSYH içindeki payının %20,2 ile tarihi düşük seviyeye gerilemesi dikkat çekmiştir.

Tasarruf oranı %24,8...

TÜİK ilk defa yayımladığı kurumsal sektör hesapları altında tasarruf oranlarını da hesaplamıştır. Buna göre, Türkiye'nin toplam tasarruflarının GSYH'ye oranı 2015 itibarıyla %24,8 düzeyinde hesaplanmıştır. Kalkınma Bakanlığı'nın eski milli gelir hesaplama yöntemiyle açıkladığı verilere göre bu oran % 14,3 seviyesindeydi. Hanehalkının toplam harcanabilir geliri içindeki tasarruf oranı ise 2015 sonu itibarıyla %13,5 düzeyindedir.

Beklentiler

2016 yılının üçüncü çeyreğinde turizm sektörünün sergilediği zayıf performansın yanı sıra 15 Temmuz'daki başarısız darbe girişiminin olumsuz etkileriyle yurt içinde ekonomik aktivite önemli ölçüde baskı altında kalmıştır. Bu dönemde kamu sektörünün büyümeyi destekleyici yönde attığı adımlar iktisadi faaliyetteki daralmayı sınırlandırmıştır. Yılın son çeyreğinde ise öncü veriler ekonomik aktivitede kısmi bir toparlanmaya işaret etmektedir. Kamu kesiminin bu dönemde de ekonomiye sağladığı desteğini sürdürdüğü izlenmektedir.

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü**İzlem Erdem - Bölüm Müdürü**

izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

Hatice Erkiletlioğlu - Müdür Yardımcısı

hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

İlker Şahin - Uzman

ilker.sahin@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman

eren.demir@isbank.com.tr

Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman Yrd.

kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.

gamze.can@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.